PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok IV. Warszawa, środa, 4 grudnia 1929 r. Nr. 278

SPRAWY POLSKIE

POLSKA A NIEMCY.

Pax 1.XII. zamieszcza art. deput. E. Milliet'a p. n „Versun rapprochement polono-allemand",w związku z zawarciem umowy likwidacyjnej z Niemcami. Autor w przeciwieństwie do niejednokrotnie czynionych Polsce zarzutów co do szczerości jej dążeń pacyfistycznych, przypomina, że Polska na długo jeszcze przed zrealizowaniem planu Dawes'a dążyła do porozumienia z Niemcami, Niemcy, zasłaniając się planem Dawes'a, nie regulowały żadnych zobowiązań wobec Polski, przewidzianych w Traktacie Wersalskim, a jej obywatele niemieccy występowali przeciwko zarządzeniom Polski w sprawie likwidacji majątków niemieckich, co wywołało cały szereg procesów, z których wielki rozgłos zyskała sobie sprawa chorzowska. Autor zaznacza, że omawiany układ polega na kompromisowem załatwieniu wzajemnych pretensyj, przyczem pod względem materjalnym obie strony osiągają równe korzyści. Autor przewiduje, iż obecne porozumienie wywrze dodatni wpływ na rozpoczęte pertraktacje w sprawie zawarcia traktatu handlowego. Niezadowolenie kół nacjonalistycznych niemieckich w związku z umową likwidacyjną tłomaczy autor zwykłemi względami partyjnemi, które jednak, jego zdaniem, powinnyby ustąpić wobec głosu rozsądku, zwłaszcza, że cały kraj odnosi przytem poważne korzyści.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Pax 1.XII. zamieszcza obszerny art. p. n. „La situation de la Pologne à la fin de 1929", omawiający sytuację finansową w Polsce i oparty na ostatnim raporcie p. Dewey'a. W podtytule artykułu czytamy: „W przeciwieństwie do tego, co się działo w roku poprzednim, perspektywy w początkach 4go kwartału kształtują się zniżkowo. Niema jednak żadnej obawy znaczniejszego kryzysu. Dodatni bilans handlu zagranicznego jest najlepszym dowodem tego, że rząd prowadzi zdrową politykę".

ZAGADNIENIA OGOLNE

SYTUACJA POLITYCZNA W NIEMCZECH.

Kölnische Ztg. 2.XII. pisze z powodu zniesienia okupacji: „Ludność strefy koblenckiej i całego terenu okupowanego, która znosiła ponad dziesięć lat obce panowanie, zachowując wierność dla Rzeszy, powitała dzień wyzwolenia z powagą i godnością". Dalej opisuje dziennik przebieg uroczystości, wywieszania flag Rzeszy i przybycia policji niemieckiej.

Berliner Tageblatt 2.XII. pisze z powodu zniesienia okupacji drugiej strefy nadreńskiej, że „całe Niemcy wzięły bezpośredni udział w uczuciu uspokojenia i ulgi, jakie przejęło w tym dniu ciężko doświadczaną ludność".

„Jest faktem głęboko zawstydzającym, że w takiej chwili pewne części narodu stoją na uboczu, okazując niezadowolenie. Nawet pewne sfery zagraniczne z wielkim szacunkiem mówią o uroczystościach z powodu wyzwolenia Nadrenji, a tymczasem w Niemczech są ludzie, którzy zazdroszczą republice, iż jej właśnie udało się odzyskać Nadrenję".

Ostpr. Ztg. 25.XI. (organ nacjonalistyczny) w art. p. n. „Ostpreussen - Reichsland" omawia artykuł, jaki się ukazał w „Berliner Börsenzeitung", który to dziennik podniósł projekt utworzenia z Prus Wschodnich wolnego kraju związkowego, należącego do Rzeszy na wzór b. Alzacji i Lotaryngji.

„Ostpr. Ztg." zaznacza, że t. zw. „Ostpreussenhilfe" dała zupełnie negatywne rezultaty, ponieważ rząd pruski podporządkował ją względom politycznym. Pomoc skierowana jest — zdaniem dziennika — prze-

ciw większej własności i ma na celu parcelację i kolonizację. Projekt podniesiony przez „Berl. Börsenzeitung" jest — zdaniem „Ostrp. Ztg" — słuszny i pokrywa się zupełnie z treścią artykułów v. Hippel'a („Das Wirtschaftsproblem Ostpreussen"), gdyż ten również domaga się specjalnego „Sonderregelung" sprawy Prus Wschodnich. Fakt, że osoba odpowiedzialna napisała omawiany artykuł w „Berl. Börsenztg" dowodzi, — zdaniem „Ostpr. Ztg", że sytuacja w Prusach Wschodnich jest tego rodzaju, że wymaga natychmiastowych czynów. Jest to dużo mówiące wezwanie rządu pruskiego, ażeby nakoniec zabrał się do zasadniczego zrewidowania swej dotychczasowej polityki względem prowincji, która musi pracować w warunkach o 20 do 24 procent mniej pomyślnych, aniżeli reszta Rzeszy. Konieczne jest — zdaniem dziennika — zmniejszenie „wydatków nieproduktywnych", a więc zniesienie podatków, które w stosunku do rolnictwa są pewnego rodzaju konfiskatą części majątku. Podatki od nieruchomości i rzemiosł winny być ograniczone do podatku od dochodu. Taryfy kolejowe winny być obniżone, jak również zniesione podatki na szkoły. O ile rząd nie weźmie dostatecznie pod uwagę tego ostrzeżenia, wówczas może się urzeczywistnić ostatni ustęp artykułu v. Hippel'a który pisał, że nastąpił ostatni czas, aby prowincja przekonała się, że da jej się możność gospodarczej egzystencji, gdyż inaczej oczekiwać jedynie można „eine ganz grosse Sorge für Deutschland".

Königsb. Allg. Ztg. 26.XI. (organ stronnictwa ludowego) początkowo energicznie odrzuca wyżej wspomniany projekt, wkońcu jednak dodaje, że zbadaniem tej sprawy zajmie się w przyszłości.

Königsb. Hart. Ztg. 26.XI. (organ demokratyczny) nazywa projekt „nieobliczalnym", powstałym z rozpaczy nacjonalistów z powodu straty po wyborach stanowiska zajmowanego w wschodnio - pruskim sejmiku.

Königsb. Volksztg 26.XI. (organ socjalistyczny) kategorycznie wypowiada się przeciw projektowi.

La Nation Roumaine 1.XII. wyraża uznanie dla rządu niemieckiego, który wysuwając na miejsce Stresemanna Curtiusa daje tem dowód, że chce w dalszym ciągu prowadzić politykę zgody. Jest to zarazem zwycięstwo odniesione przez Stresemanna po śmierci nad nacjonalistami niemieckimi.

SYTUACJA POLITYCZNA NA LITWIE.

Dzień Kowieński 30.XI. w art. wst., nawiązując do artykułu „Liet. Aidas" (por. „Przegl. Prasy Zagr," Nr. 276) o konieczności utrzymania stanu wojennego na Litwie, ironizuje wywody urzędówki litewskiej, przyczem zaznacza: „Nic niema dziwnego w tem, że zagranica nie może zrozumieć konieczności utrzymania przez 11 lat stanu wojennego, jeśli tej konieczności nie może zrozumieć samo społeczeństwo Litwy".

Przytaczając główny argument, wysuwany przez urzędówkę litewską, co do konieczności utrzymania nadal stanu wojennego, a mianowicie „nieprzyjazną względem Litwy postawę sąsiedniego państwa południowego oraz wynikające stąd niebezpieczeństwo jego aspiracyj", dziennik polski pisze: O niebezpiecznych zamiarach Polski można czynić dowolne przypuszczenia tak długo, dopóki nie nawiąże się normalnych stosunków pomiędzy obu państwami. Zatem ewent. djalog między społeczeństwem a urzędówką litewską na temat zniesienia stanu wojennego — zdaniem „Dnia Kowieńskiego" — możnaby ująć w ten mniej więcej sposób: „Kiedy zostanie zniesiony stan wojenny?" — „Wtedy, kiedy między Polską a Litwą nastąpią stosunki pokojowe". — „A kiedy nastąpią stosunki pokojowe?" — „Wówczas, gdy zostanie zniesiony stan wojenny..."

Lietuvos Aidas 30.XI. w art. wst. p. n. „Kilka uwag o stosunkach litewsko-niemieckich" podkreśla, że propaganda polska, której nie na rękę są dobre stosunki Litwy z Niemcami, usiłuje zdyskredytować Litwę zagranicą, głosząc, iż jest ona posłusznem narzędziem w ręku Rzeszy; należy przyznać, że temu twierdzeniu Polski zagranica częstokroć daje posłuch.

Dziennik usiłuje wyjaśnić podłoże dobrych stosunków Litwy z Rzeszą niemiecką. Przyczyn dobrego współżycia Litwy z Niemcami należy szukać — zdaniem dziennika — w tym jeszcze okresie, gdy Litwa była pod okupacją niemiecką. Niemcy pierwsi dali Litwinom podstawę do nadziei na odzyskanie niepodległości. Pierwszą broń, jakoteż pierwszą pomoc pieniężną Litwa otrzymała od Niemiec. Zachodzi też niejakie podobieństwo pomiędzy Niemcami i Litwą, które to podobieństwo łączy je duchowo. Zwyciężone i zrujnowane Niemcy zostały zmuszone do płacenia ciężkich odszkodowań, odebrano od nich niektóre dzielnice. Od Litwy również odebrali Polacy Wileńszczyznę, wobec tego oba państwa dobrze się rozumieją i gdyby nie kwestja kłajpedzka, stosunki litewsko - niemieckie byłyby idealne. Dziennik wyraża zdanie, że kwestja kłajpedzka nie stanie wszelako na przeszkodzie dobremu współżyciu Rzeszy z Litwą, a to dlatego, że Litwini bynajmniej nie mają zamiaru litwinizowania kraju kłajpedzkiego, a uważając ludność litewską w tym kraju za mniejszość narodową, będą tylko troszczyli się o jej rozwój kulturalny i narodowy. W końcu dziennik zaznacza, że wszystko zapowiada pomyślny rozwój stosunków litewsko-niemieckich.

SYTUACJA GOSPODARCZA W ANGLJI.

Journal des Débats 30.XI. zamieszcza koresp. z Londynu, omawiającą sytuację finansową w Anglji. Autor pisze, że wprowadzenie w życie zapowiedzianych reform w zakresie ubezpieczeń społecznych pociągnie za sobą znaczne wydatki, na które jednak rządowi angielskiemu zabraknie pokrycia. Powodzenie pożyczki, wypuszczonej ostatnio przez min. Snowdena, wprowadziło, zdaje się, w błąd opinję.

Jest to w istocie pożyczka konwersyjna, która nie sprowadziła większego dopływu pieniędzy do kas skarbowych. Autor pisze w d. c., iż w kołach finansowych można zauważyć pewne zaniepokojenie w związku z faktem, że wpływ dotychczasowy z podatków jest słabszy w porównaniu z rokiem zeszłym, a nawet spodziewany jest pewien niedobór w stosunku do przewidywań budżetowych. Opozycja mogłaby prawdopodobnie położyć kres tym obawom, jednakże upadek rządu w obecnym momencie nie dałby jeszcze pożądanych wyników, wzmacniając raczej sytuację labourzystów przy następnych wyborach. Należy zatem zostawić swobodę socjalistom i pozwolić im szafować pieniędzmi, aż do chwili, gdy upadną oni sami pod ciężarem popełnionych błędów.

nych stosunków pomiędzy obu państwami. — Zaczem zwraca dalej uwagę na to, że między społeczeństwem a urzędowką litewską na temat zniesienia stanu wojennego — pisze autor „Dnia Kowieńskiego" — można by ująć w jeden mniej więcej sposób: „Kiedy zostanie zniesiony stan wojenny?" — „Wtedy, kiedy między Polską a Litwą nastąpią stosunki pokojowe". — „A kiedy nastąpią stosunki pokojowe?" — „Wówczas, gdy zostanie zniesiony stan wojenny."

Lietuvos Aidas 20.XI. w art. wst. p. n. „Kilka uwag o stosunkach litewsko-niemieckich" podkreśla, że propaganda polska, której nie na rękę są dobre stosunki Litwy z [illegible] [illegible] ..., [illegible] że [illegible] porozumieniu [illegible] Litwą z Rzeszą [illegible] [illegible] zagrożenie [illegible] dla polskich [illegible].

Dowodem ... uwagę wyraża podobne dobrych stosunków Litwy z Rzeszą niemiecką. Przyczyną dobrego współżycia Litwy z Niemcami należy [illegible] ... między [illegible] Litwa była okupacja niemiecka, [illegible] pomoc dla Litwinów [illegible] do [illegible] na ... [illegible] Niemcy [illegible] pierwszych [illegible] Litwy [illegible] od Niemiec. Zasłuchać też niemieckie podobieństwo [illegible] Litwa, która ... z [illegible] Niemcy [illegible] do [illegible] ... W [illegible] Polski. [illegible] wobec [illegible] obu państw [illegible] ... Klajpedzka ... niemieckie byłyby ... Dziennik wyraża zdanie, że kwestię Kłajpedzką nie ... [illegible] ... Rzeszą z Litwą ... która na ... Kłajpedzkiego, ... z Litwą w tym kraju ... być rozwiązana ... W końcu dziennik zaznacza ... stosunków litewsko-niemieckich.

SYTUACJA GOSPODARCZA W ANGLII

Kurjer Warszawski z 20.XI. ... sytuację gospodarczą w Anglii ... w zakresie ... gospodarczych ... w tym ... na skutek ... angielskiego ... wyrażona ... się w ...

... konserwatywna, która ... do wzrostu ... W. ... spadku ... pewne ... w ... że wpływ ... w porównaniu z ... zeszłym, a nawet ... w stosunku do przedwojennych ... Ogólnie sytuacja ... wzrostu ... jeszcze ... ... liczba ... bezrobotnych ... ... do ... gdy ... był ... podniesionych [illegible].

...aw większej własności i ma na celu ... ... kolonizację. Projekt podniesiony przez „Berl. Börsen Zeitung" jest — zdaniem „Ostpr. Ztg." — ... i ... się zagadnień z ... artykułów ... „Das Wirtschaftsproblem Ostpreussen", gdzie ... domaga się specjalnego „...". ... Prus Wschodnich. Fakt, że ... artykuł w „Berl. Börsen" ... zdaniem „Ostpr. Ztg." że sytuacja w Prusach Wschodnich jest tego rodzaju, że wymaga ... czynów. Jest to ... wezwanie rządu pruskiego, aby nareszcie zabrał się do zasadniczego zrewidowania swej dotychczasowej polityki względem prowincji, która musi pracować w warunkach o 20 do 24 procent mniej pomyślnych ... reszta Rzeszy ... jest — zdaniem ... — ... który ... w ... z ... się ... tego ... artykułu w ... i ... jak ... tego ... nie ... w ... który pisał, że ... czas, aby ... na ... „... Ostpreussenland".

Kurjer Warszawski 26.XI. ... w ... czy ... się ... tego ... że ... się w ....

... *26.XI.* ... ... w ... się ....

... *26.XI.* ... się ....

... *24.XI.* ... ... że ... ...

SYTUACJA POLITYCZNA NA LITWIE

Kurjer Warszawski 20.XI. ... Aidas ... „Dzień" ... z ... wyrazy ... że ... w ... ... że ... ... Litwy.

... argument, ... przez ... Litwą, ... stanu wojennego, a ... Litwy ... ... oraz ... polski ... O ... Polski można ... tak długo, dopóki nie ...